

ALOHA JA REINO ALAVAN RAHASTO

Ahkeran kasvikeräilijän ja suomalaisen genetiikan uranuurtajan perinteen jatkamiseksi

Aloha ja Reino Alava Turun yliopiston Luonnontieteiden talon edessä 1962. Kuva perhealbumista.

Rahaston pääoman muodostaa Aloha ja Reino Alavan testamentilla Turun Yliopistosäätiölle määräämä omaisuus. Rahaston tuotoilla tuetaan Turun yliopistossa suoritettavaa kasvisystematiikan (mukaan lukien sienet ja jäkälät) ja perinnöllisyystieteen alojen tutkimustyötä sekä jatko-opintoja.

Reino Olavi Alava syntyi Paimiossa 21.5.1915. Hänen vanhempansa olivat maanviljelijäpariskunta Aino Maria ja Karl Ernst Alava. Reino Alava aloitti kasvitieteen opinnot Turun yliopistossa 1939 ja valmistui filosofian kandidaatiksi 1947. Talvi- ja jatkosodan aikana hän suoritti asevelvollisuutensa ja yleni reservin luutnantiksi. Hän palveli jatkosodan aikana miehitetyssä Karjalassa, jossa hän teki myös kasvillisuuskartoituksia ja tietävästi piirsi karttoja. 1950-luvun alussa Alava lähti tekemään tutkimusta Amerikkaan, jossa hän suoritti amerikkalaiseen tohtorintutkimuksen 1951. Tämän jälkeen hän palasi takaisin Suomeen Turun yliopiston kasvimuseon assistentiksi.

Aloha Alava (o.s. Hannah) syntyi Big Timberin pikkukaupungissa Montanan osavaltiossa 29.6.1913. Sekä isä William Hannah että äiti Margaret (o.s. Roberts), olivat opettajia. Lisäksi William Hannah oli kotikaupungissaan tunnettu, Montanan edustajainhuoneessakin toiminut demokraattipoliitikko. Aloha Alava valmistui maisteriksi

pääaineenaan eläintiede Oklahoman yliopistosta 1942. Tohtoriksi hän väitteli Kalifornian Berkeleyn yliopistossa 1946, minkä jälkeen hän työskenteli useiden Amerikan perinnöllisyystieteen suurten pioneerien kuten professori Richard Goldschmidtin, Curt Sternin sekä Nobelin lääketieteen palkinnon saaneen geneetikko H. J. Mullerin johdolla. Vuonna 1953 Aloha Alava oli Fulbright-professorina Suomessa ensin Helsingin ja sen jälkeen Turun yliopistossa. Tällöin hän tutustui Reino Alavaan yhteisten ystävien, kasvitieteilijä Antero Vaaraman ja hänen vaimonsa Thelman, kautta.

Reino Alava muutti Kaliforniaan 1955. Samana vuonna hän ja Aloha avioituivat. Molemmat työskentelivät yliopistossa Berkeleyssä. Huolimatta työntäyteisestä ja varmasti ammatillisesti kiinnostavasta elämästään Reino Alava ei erityisemmin viihtynyt Amerikassa. Muutto Suomeen vuonna 1959 oli kuitenkin pariskunnan yhteinen päätös.

Suomessa Reino Alava toimi Turun yliopiston kasvimuseon hoitajana. Aloha Alava puolestaan työskenteli Turun yliopistossa eri säätiöiden myöntämällä apurahoilla. Laajojen kontaktiensa ansiosta Aloha Alava toi Suomeen uusinta genetiikan tuntemusta, ja hänestä tuli Turun yliopistossa ja koko maassa keskeinen perinnöllisyystieteen vaikuttaja. Reino Alavan elämäntyöksi muodostui Edvard August Vainion (1853–1929) keräämän, maailmanlaajuisestikin ainutlaatuisen, jäkäläkokelman huolehtiminen.

Matkailu oli pariskunnalle rakas harrastus. He matkustivat sekä yhdessä että erikseen Meksikossa ja Yhdysvalloissa sekä myöhemmin eri puolilla Eurooppaa. Monesti he kartuttivat matkoillaan myös kasvimuseon kokoelmaa. Reino Alava teki matkoja myös Lähi-itään, muun muassa Turkkiin ja Iraniin. Pariskunnalla ei ollut lapsia.

Aloha ja Reino Alava jäivät eläkkeelle 1970-luvun lopussa. Molemmat jatkoivat edelleen työskentelyään ja kasvinkeruumatkojaan. Aloha Alavan terveydentila heikkeni 1990-luvun loppupuolella hänen sairastuttuaan dementiaan. Hän kuoli 86-vuotiaana 29.1.2000. Reino Alava eli hyväkuntoisena 96-vuotiaaksi. Hän menehtyi 19.12.2011. Aloha ja Reino Alavan viimeinen leposija on Paimion hautausmaalla Alavien sukuhaudassa.

Turun Yliopistosäätiö

Lähde: Rauno Lahtinen / Aloha ja Reino Alava (2013)

Turun Yliopistosäätiö

Turun Yliopistosäätiön tarkoitus on edistää ja tukea Turun yliopiston toimintaa. Säätiön tärkein toimintamuoto on sen yleis- ja nimikkorahastot, joiden tuotosta säätiö jakaa apurahoja. Rahastojen yhteenlaskettu koko on noin 50 miljoonaa euroa.